

CDA

DOEN WAT NODIG IS

IN EEN FATSOENLIJK TYNAARLO

Lokaal verkiezingsprogramma 2026-2030 van de
gemeente Tynaarlo

Tynaarlo

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
1 INTRODUCTIE	4
2. KERNTAKEN OP ORDE: BOUWEN OP ZEKERHEID	5
4. AFMAKEN WAAR JE AAN BEGONNEN BENT	7
5. GEBIEDSGERICHTE AANPAK VAN DORPEN EN BUITENGEBIED	8
6. WONEN PASSEND BIJ DE BUURT	9
7. LEEFBARE DORPEN	10
8. ZORG, WELZIJN EN SAMENREDZAAMHEID	12
9. LOKALE ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID	13
10. RESPECT VOOR ONZE LEEFOMGEVING	14
11. DUURZAAMHEID EN VOLDOENDE ENERGIE	15
12. BETROKKEN BESTUUR IN EEN EIGEN EN HERKENBARE SAMENLEVING	17
ONS KOMPAS	18

Voorwoord

Een fatsoenlijk Tynaarlo

Het CDA Tynaarlo staat met een hoopvol verhaal midden in de samenleving. Wij komen op voor gewone mensen die elke dag het goede willen doen. Dagelijks bouwen wij met u aan de mooie gemeente waarin wij mogen wonen. Waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en onze samenleving bruist.

Ons verhaal

Het is juist de kracht van die samenleving waarin wij geloven. Waar mensen elkaar ontmoeten in gezinnen, kerken, verenigingen, sportclubs, (familie)bedrijven of coöperaties. Waar respect, waarden en normen niet ouderwets zijn, maar juist gekoesterd worden. Waar het algemeen belang boven het eigen belang gaat. Waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving, omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Waar we de gemeente Tynaarlo beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Samen kunnen we meer.

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte pakken wij onze verantwoordelijkheid graag op. Wij zijn ervan overtuigd dat er een politiek van samenwerken nodig is. Het CDA is een lokale partij met korte lijnen met zowel Den Haag als Brussel. Wij staan voor een hoopvolle en constructieve koers. Het CDA Tynaarlo levert dit al meer dan 45 jaar.

Onze CDA-plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Ons verhaal voor Tynaarlo. Om u te laten zien waar wij onze focus leggen en hoe wij willen bouwen aan de toekomst. Aan een gemeenschap waar mensen tot hun recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen.

Bouwen aan de toekomst doen we samen

Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Tynaarlo vorm te geven. Wij nodigen u van harte uit om met ons te bouwen aan de toekomst. Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou.

Mogen wij op 18 maart op uw stem, op jouw stem rekenen?

CDA Tynaarlo

Top 10 CDA-prioriteiten

- 1** Afmaken waar je aan begonnen bent. Niet meer beloven dan je waar kunt maken.
- 2** Gebiedsgerichte aanpak van kleinere dorpen in hun omgeving. Wat is er ècht nodig per dorp als onderdeel van het landelijke gebied?
- 3** Bouw woningen: wijk, straat of huis erbij, wat maar past. We creëren ten minste drie nieuwe locaties voor grootschalige woningbouw.
- 4** Focus op levensloopbestendige (kleinere) koopwoningen om de doorstroom op de woningmarkt vlot te trekken.
- 5** Investeren in lokale burgerinitiatieven. Inwoners weten zelf heel goed wat ze nodig hebben, de gemeente ondersteunt dit.
- 6** We richten ons op veiligheid op straat. Kinderen, meisjes en vrouwen moeten veilig en met vertrouwen de straat op kunnen.
- 7** We pakken wachtlijsten in de zorg aan. Doen wat nodig is om mensen thuis, met ondersteuning, te kunnen laten wonen.
- 8** Wij tonen respect voor onze waarden en ons cultureel, religieus, agrarisch en historisch erfgoed zoals Sinterklaas, Kerst, Carnaval, de Zuidlaardermarkt, en het Eelder Bloemencorso
- 9** Bijzondere aandacht gaat uit naar de kleine kernen in Tynaarlo, die niet altijd de aandacht hebben gekregen die ze verdienen. Dit heeft nu de prioriteit.
- 10** Het CDA Tynaarlo zet zich in voor toegankelijke zorg dichtbij huis en ondersteunt mantelzorgers, vrijwilligers en professionals die een belangrijke rol spelen in de gemeenschap.

1 Introductie

In een tijd van snelle veranderingen en onzekerheden kiest CDA Tynaarlo voor een koers die vertrouwen, continuïteit en zorg voor onze gemeenschap centraal stelt.

Ons perspectief is hoopvol en energiek: we kijken naar de toekomst met vertrouwen en zien kansen voor nieuwe generaties in dorpen zoals Eelde, Vries, Zuidlaren, Tynaarlo en Paterswolde, maar zeker ook in alle kleine kernen. Ook deze kleine dorpen verdienen aandacht en ondersteuning, zodat voorzieningen behouden blijven, dorpsactiviteiten kunnen bloeien en het noaberschap levendig blijft. Conservatief handelen betekent eerst de kerntaken op orde brengen, zuinig zijn op gemeenschapsgeld, bestaande kracht benutten en in overleg met inwoners stap voor stap verbeteringen doorvoeren, zodat verandering duurzaam, verantwoord en breed gedragen is.

In onrustige tijden biedt dit perspectief ook stabiliteit en houvast. Terwijl de wereld om ons heen verandert, zorgt een gemeente die betrouwbaar, voorspelbaar en daadkrachtig handelt ervoor dat inwoners zich gesteund voelen. Stabiliteit betekent dat basistaken goed geregeld zijn, dorpen en wijken leefbaar blijven en burgers vertrouwen hebben dat hun gemeenschap veerkrachtig en toekomstbestendig is.

Stabiliteit betekent ook dat er in de gemeenteraad een 'samen de schouders eronder' mentaliteit moet zijn. Daarbij moet ook de oppositie betrokken worden bij het gemeentelijk beleid.

We waarderen en steunen onze lokale tradities en evenementen, zoals het bloemencorso in Eelde-Paterswolde, de Zuidlaardermarkt, de dorpsfeesten in Vries en de cultuuractiviteiten in kleinere kernen. Ook de kleinere dorpen zoals Bunne, Taarlo en Midlaren dragen bij aan onze rijke gemeenschap door lokale initiatieven, verenigingsleven en kleinschalige evenementen. Deze momenten laten zien wat noaberschap en saamhorigheid in onze gemeente betekenen en vormen het hart van al onze dorpen.

Met een stem op het CDA kiest u voor fatsoenlijke en degelijke politiek: een gemeente die doet wat ze belooft, luistert naar inwoners en betrouwbaar is in uitvoering. Samen bouwen we aan levendige dorpen, een duurzame lokale economie en een samenleving waarin mensen om elkaar geven, zodat Tynaarlo sterker, leefbaarder en toekomstbestendiger wordt. Laten we samen met vertrouwen, energie en fatsoen vooruitgaan!

2. Kerntaken op orde: bouwen op zekerheid

Een hoopvol conservatief perspectief betekent dat de gemeente eerst haar kerntaken op orde heeft. Inwoners moeten erop kunnen rekenen dat de basis klopt: straten en fietspaden veilig en goed onderhouden zijn, gras en groen verzorgd, openbare verlichting functioneert en er grip is op armoede en schuldenproblematiek.

Wanneer deze kerntaken solide geregeld zijn, groeit het vertrouwen van inwoners in hun gemeentebestuur. Mensen weten dat de gemeente doet wat zij belooft en dat het dagelijks leven soepel kan verlopen. Dit vertrouwen vormt de basis voor een samenleving waarin burgers zich veilig, gehoord en gesteund voelen.

Het CDA Tynaarlo gelooft dat goed bestuur niet altijd spannend hoeft te zijn, maar wel tastbaar en zichtbaar moet zijn voor inwoners. Een gemeente die haar kerntaken op orde heeft, geeft burgers het vertrouwen dat ze kunnen rekenen op een stabiele en zorgzame gemeenschap.

Geef inwoners een duidelijk overzicht van de projecten in eigen buurt of dorp: wat gaat er gebeuren, wat is het doel en wanneer is het klaar. Besef hierbij dat niet iedereen digitaal is aangesloten.

Geef daarnaast actief inzicht in voorzieningen voor inwoners met een reden waarom deze soms niet optimaal functioneren. Als een voorziening niet optimaal functioneert, geef gedupeerde inwoners dan duidelijkheid over waarom dit zo is. Denk hierbij aan bijvoorbeeld actieve communicatie over de wachtlijsten voor huishoudelijke hulp of de staat van onderhoud van de openbare ruimte.

We willen dat de gemeente als een goede rentmeester met haar geld omgaat en gezond investeert. We vinden dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn. Onze uitgangspunten voor het financieel beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten.

Wij willen in principe dat de gemeente alleen de Rijksinkomsten inzet voor taken die we van de Rijksoverheid krijgen. Wij willen niet dat we onze zorgplicht-taken voor onze inwoners verwaarlozen door / als gevolg van investeringen in andere landelijke doelstellingen zonder adequate financiën vanuit het Rijk.

We willen niet dat de ozb (onroerende zaakbelasting) wordt verhoogd om nieuw beleid uit te voeren. Geld voor nieuw beleid wordt verkregen door het beëindigen of verminderen van oud beleid.

We doen recht aan ieder mens. De gemeente is de eerste overheid: de overheid die het dichtst bij mensen staat en aanwezig is in de eigen leefomgeving. Het moet daarom voor inwoners mogelijk zijn een fysieke afspraak te maken en de deur van het gemeentehuis staat voor hen open.

Gezien de onrustige situatie in de wereld is het extra belangrijk dat inwoners zich bij een noodsituatie de eerste 72 uur kunnen redden. We ondersteunen de bewustwordingscampagne van de overheid om inwoners alert te maken op het in huis hebben van een noodpakket bestaande uit onder andere water, voedsel, batterijen en contant geld.

4. Afmaken waar je aan begonnen bent

Een gemeente die beloftes doet, moet die ook nakomen. Te vaak zijn in Tynaarlo projecten gestart met vage plannen, gevolgd door dure onderzoeken en eindeloze procedures. Voorbeelden zijn de herontwikkeling van het centrum van Eelde, de herinrichting van het Prins-Bernard terrein en de aanpak van verkeersveiligheid rond scholen en drukke kruisingen in ons wegennet. Ook de versterking van voorzieningen in de kleinere dorpen, zoals sportvelden en dorpshuizen, is regelmatig vooruitgeschoven.

Veel inwoners hebben daardoor het gevoel gekregen dat de gemeente wel plannen maakt, maar niet afrondt. Bij sommigen is zelfs de hoop vervlogen dat beloofde verbeteringen er ooit nog komen. Het CDA Tynaarlo wil dit vertrouwen herstellen door eerst af te maken waar we aan begonnen zijn, voordat er nieuwe grootse ideeën op tafel komen. Uitvoering en duidelijkheid staan voorop, zodat inwoners weer kunnen rekenen op een gemeente die doet wat ze belooft.

We willen pas nieuwe grootse projecten zoals dorpsvernieuwing aannemen wanneer lopende projecten zijn afgerond. We hebben een beperkte uitvoeringscapaciteit, niet meer beloven dan je waar kunt maken. We willen dat er snel duidelijkheid komt over de opvang van asielzoekers in onze gemeente. Dat proces is slecht verlopen. Onze inwoners verdienen duidelijkheid.

Wij vinden belangrijk dat asielzoekers op een humane manier worden opgevangen en zetten ons in om dat de gemeente Tynaarlo te realiseren. De spreidingswet helpt de druk op de asielketen op een verantwoorde manier over alle gemeenten te verdelen. Wij zullen plannen in onze gemeente met een positieve grondhouding beoordelen.

5. Gebiedsgerichte aanpak van dorpen en buitengebied

Een hoopvol en gedegen perspectief betekent dat wij het buitengebied én de dorpen die daarin liggen zien als een echte gemeenschap, waarin mensen, natuur en economie elkaar versterken. Ontwikkeling gebeurt niet door grote blauwdrukken, maar door een natuurlijke groei die past bij de eigen identiteit van elk dorp of buurtschap. De gemeente zorgt voor een samenhangend geheel voor de opgaven die hier samenkomen: wonen, zorg, natuur, landbouw, energie, (openbaar) vervoer en leefbaarheid.

Bijzondere aandacht gaat uit naar de kleine kernen in Tynaarlo, die niet altijd de aandacht hebben gekregen die ze verdienen. Deze dorpen en buurtschappen zijn vaak echte voorbeelden van gemeenschapszin, maar staan ook onder druk door vergrijzing, beperkte voorzieningen en leegloop. Wij willen hun eigen kracht versterken door voorzieningen op maat, goede bereikbaarheid en ondersteuning van lokale initiatieven. Zo blijven ook de kleinere kernen vitaal en leefbaar, en dragen zij volwaardig bij aan de toekomst van onze gemeente.

We starten met een gebiedsgerichte aanpak voor dorpen in hun nabije omgeving. Wat is er in brede zin nodig om een gebied een sprong vooruit te laten maken? Denk hierbij aan sociale voorzieningen, woningbouw, de openbare ruimte, natuur, dorpshuizen, etc. Maak samen met het dorp één integraal plan, bedenk hierbij de juiste projecten en voer deze gecoördineerd uit.

6. Wonen passend bij de buurt

Een hoopvol perspectief op wonen betekent dat we bouwen met oog voor samenhang en kwaliteit. Naast reguliere woningen willen wij ruimte geven aan bijzondere woonvormen die passen bij de schaal en identiteit van onze dorpen. Denk aan “knarrenhofjes” en kleinschalige woonprojecten waar jong en oud samenleven en elkaar ondersteunen. Zulke projecten versterken sociale cohesie en zorgen voor betaalbare, toekomstbestendige woonmogelijkheden.

Daarnaast moet er oog zijn voor de bouw van levensloopbestendige huur- en koopwoningen, zodat mensen in alle levensfasen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Ook herbestemming van leegstaande gebouwen, zoals boerderijen of scholen, kan bijdragen aan creatieve oplossingen. Zo ontstaat een woningaanbod dat niet alleen in stenen voorziet, maar ook de gemeenschap versterkt.

Voeg (levensloopbestendige) compacte koopwoningen, voor jong en oud, toe aan de woningbouwdoelstellingen van de gemeente. Laat de focus op het alleen maar bouwen van sociale huurwoningen daarmee los. Maak woningsplitsing, kangoeroe wonen en het plaatsen van een mantelzorgwoning mogelijk en versimpel procedures. Maak het kinderen of andere liefhebbers mogelijk om voor ouderen te zorgen zoals ze ook voor ons hebben gezorgd.

We willen bij nieuwbouwwoningen zo veel mogelijk voorrang voor inwoners van de gemeente. Kopers moeten een sociale en/of economische binding hebben met de woonplek. Dit is onderdeel van de verkoopvoorwaarden van nieuwe woningen.

We omarmen particuliere wooninitiatieven. Nieuwe kleinschalige woonconcepten waar jong en oud samenwonen, of andere zoals woonwagens, krijgen vrijheid en medewerking om te ontwikkelen. Dit vergroot zowel de omvang als de diversiteit van het woningaanbod. We komen in de volgende raadperiode met 3 nieuwe woningbouwlocaties, als het mogelijk is meer.

Daarnaast steunen we de slogan “woning, straatje, of wijkje erbij”.

Doen wat nodig is.

7. Leefbare dorpen

Onze dorpen, scholen, sportvelden en dorpshuizen vormen het hart van de gemeenschap. Zij zijn plekken van ontmoeting en verbinding, waar het noaberschap dagelijks zichtbaar is. CDA Tynaarlo wil deze sociale structuren ondersteunen door belemmeringen voor zover mogelijk weg te halen en de helpende hand te bieden waar nodig.

Waar mogelijk geven we bestaande waardevolle panden een nieuwe rol als dorpshuis, cultuurcentrum of ontmoetingsplek. Dit behoudt de karakteristieke uitstraling van de dorpen en stimuleert het gevoel van verbondenheid. Als het echt niet anders kan bouwen we nieuw, maar altijd passend bij het karakter van het dorp.

Dorpsinitiatieven waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, samen kunnen eten en elkaar kunnen leren kennen zijn daarnaast onmisbaar, deze houden wij in stand en geven we een doorlopende subsidie. Denk hier bijvoorbeeld aan Plaats de Wereld in Vries en de Stiep in Zuidlaren.

Daarnaast zetten wij in op de verrijking en vergroening van de openbare ruimte. Pleinen en straten en worden aantrekkelijker en leefbaarder door groen, bloemen, bomen, bankjes en speelplekken. Dit stimuleert ontmoeting en draagt bij aan het welzijn van alle generaties.

Door te investeren in voorzieningen, ontmoetingsplekken én een aantrekkelijke, groene omgeving geven we inwoners de ruimte om zelf activiteiten te organiseren, verenigingen te versterken en het noaberschap actief vorm te geven. Zo blijven onze dorpscentra leefbaar, vitaal, samenhangend en prettig om in te wonen.

Mensen moeten zich thuis, beschermd en geborgen voelen. Dit geldt te meer voor gezinnen met kinderen en ouderen. Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen. Geen woorden, maar daden. Wij richten ons in het bijzonder op het tegengaan van criminaliteit die een grote impact heeft op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheids- gevoel in de samenleving, zoals ondermijning en woninginbraken. Maar ook op thema's als verkeersoverlast, veilige schoolomgeving en openbare ruimte.

We willen de veiligheid op fietspaden verbeteren. Elektrische fietsen, andere elektrische vervoersmiddelen en fatbikes worden steeds populairder, maar zorgen soms voor onveilige situaties of overlast. Wij willen hier de handhaving opvoeren.

Veilige woonstraten met prioriteit voor voetgangers en fietsers, zodat bewoners zich veilig en gemakkelijk verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten op straat.

We investeren in goede en betaalbare alternatieven voor de auto. Snelfietspaden, OV en deelvervoer zijn zulke aantrekkelijk alternatieven. Er hoeft niet altijd een bus te rijden als er ook andere vormen van (deel)vervoer mogelijk zijn (elektrische auto, scooter of fiets).

We waarderen de rol van de wijkagent in onze wijken en dorpen. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig en benaderbaar zijn in de buurt. We willen onderzoeken of de structurele inzet van BOA's vergroot moet worden.

Ondermijning is criminaliteit die de bovenwereld met de onderwereld vermengt en dat tast onze rechtsstaat aan. Drugsdumpingen in een bos, mensen die onder bedreiging of chantage een zolder moeten afstaan voor een illegale hennepplantage, winkels waar je nooit een klant ziet of een drugslab midden in een woonwijk. Zomaar voorbeelden van ondermijning die in onze gemeente (kunnen) voorkomen. Dat moeten we stoppen. Wij willen dat de gemeente samen met politie, belastingdienst en andere organisaties optrekt om ondermijning tegen te gaan.

Drugsgebruik willen we verbieden, denk hierbij aan een verbod op verkoop en gebruik van lachgas en andere verdovende middelen. Wij willen dat inwoners signalen van ondermijning anoniem kunnen melden. Wij willen dat onze inwoners voorlichting krijgen over ondermijning, concrete voorbeelden en waar ze signalen anoniem kunnen melden.

Wij vinden dat (mobiel) cameratoezicht een mogelijkheid is om in te zetten op plekken met langdurige ernstige overlast of onveilige situaties. Cameratoezicht werkt preventief, draagt bij aan de veiligheidsbeleving en ondersteunt de opsporing van daders.

8. Zorg, welzijn en samenredzaamheid

Het CDA Tynaarlo zet zich in voor toegankelijke zorg dichtbij huis en ondersteunt mantelzorgers, vrijwilligers en professionals die een belangrijke rol spelen in de gemeenschap.

Voor het CDA vormt een verantwoordelijke samenleving, noaberschap, de basis van voor een wereld, waarin het goed leven is. Taak van de gemeente is vooral het wegnemen van onnodige belemmeringen die mensen en organisaties ondervinden om dit in de praktijk te brengen. Waar dit niet voldoende is, bijvoorbeeld vanwege complexe zorgvraag, komen professionals in beeld.

We willen dat wachtlijsten in de MWO (maatschappelijke, welzijns- en ouderenzorg) en andere “paarse krokodillen” worden teruggedrongen, zodat mensen snel en adequaat geholpen worden. Tegelijkertijd zetten we in op preventie en het versterken van sociale netwerken om eenzaamheid tegen te gaan. Dorpshuizen, wijkcentra en andere ontmoetingsplekken zijn cruciaal om inwoners met elkaar te verbinden, van jong tot oud.

Het noaberschap en de zorg voor elkaar staan centraal: we moedigen initiatieven aan waarin inwoners elkaar ondersteunen en waar vrijwilligers de ruimte krijgen om een verschil te maken. Zo ontstaat een samenleving waarin mensen zich veilig, gezien en gesteund voelen, en waar professionele zorg en informele zorg elkaar versterken.

We zetten in op gezond leven en op preventie. Zo versterken we de basis van een gezonde samenleving zodat zorg minder vaak nodig is. Wij stimuleren zoveel mogelijk om mensen te laten bewegen ook door te zorgen voor voldoende sportmogelijkheden. Sport kan ook worden betrokken in beleidsvorming rondom zorg, welzijn en mentale gezondheid.

Mantelzorgers hebben het soms zwaar. Wij vergroten de mogelijkheden om af en toe op adem te komen door respijtzorg en dagopvang en maken de aanvraag daarvan eenvoudiger. Vervoer naar de dagopvang en de respijtzorg moet goed geregeld zijn met zo nodig hulp van deur tot deur. Ook willen we meer aandacht voor jongeren die naast hun opleiding mantelzorg bieden. Rond de dag van de mantelzorg zetten wij mantelzorgers in het zonnetje in de vorm van een mantelzorgcompliment.

9. Lokale economie en werkgelegenheid

Een hoopvol en degelijk perspectief betekent dat inwoners werk, sport en ontspanning vinden dicht bij huis. CDA Tynaarlo wil de lokale economie laten floreren door winkeliers, horeca, MKB-ers, start-ups en agrarische ondernemers de ruimte te geven om te ondernemen, met minder regeldruk en duidelijke ondersteuning vanuit de gemeente.

Het CDA wil dat er op tenminste 5 locaties in de gemeente ruimte komen waar start-ups tijdelijk huisvesting kunnen huren, of dat nu kantoorruimte of een werkplaats is.

MBO-onderwijs en praktische beroepen zijn hierbij essentieel. Door samenwerking tussen scholen, bedrijven en ondernemers kunnen jongeren leerwerkplekken, stages en vakopleidingen volgen die aansluiten bij de lokale arbeidsmarkt. Zo krijgen zij de kans om te werken in sectoren die belangrijk zijn voor de gemeente, van techniek en zorg tot ambacht en landbouw.

Daarnaast zetten we in op een duurzame lokale economie, waarin producten van agrarische ondernemers lokaal worden verhandeld en zij een serieuze vergoeding ontvangen. Circulaire initiatieven, korte ketens en streekproducten dragen bij aan economische vitaliteit én duurzame ontwikkeling. Lokale ondernemers worden ondersteund in innovatie en verduurzaming, zodat werkgelegenheid behouden blijft en nieuwe kansen ontstaan.

Door te investeren in onderwijs, praktische beroepen en een sterke lokale economie creëren we werk, versterken we gemeenschappen en zorgen we dat inwoners en ondernemers samen kunnen bouwen aan een vitale, toekomstbestendige gemeente.

10. Respect voor onze leefomgeving

Een hoopvol en conservatief perspectief betekent zorg voor de waardevolle omgeving waarin wij leven. CDA Tynaarlo wil dat onze dorpen, het buitengebied en het karakteristieke essen- en beekdalenlandschap behouden en versterkt worden. Dit landschap is niet alleen mooi om te zien, maar ook essentieel voor biodiversiteit, waterbeheer en recreatie.

We zetten in op zorgvuldig ruimtegebruik, economische en duurzame landbouw en behoud van het karakter van dorpsgezichten en historische structuren. Tegelijkertijd moeten we oog hebben voor landelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie en kernenergie.

Het CDA-Tynaarlo vindt dat windturbines en grootschalige zonneweides niet passen in het kleinschalig essen- en beekdalen landschap dat onze gemeente kenmerkt.

We geloven dat een evenwichtige, integrale benadering van landschap, natuur en energie bijdraagt aan een leefbare en toekomstbestendige gemeente. Zo behouden we niet alleen de schoonheid van ons land, maar bieden we ook ruimte voor economische en maatschappelijke ontwikkeling zonder afbreuk te doen aan wat ons dierbaar is.

Zorg dat agrarische ondernemers hun producten lokaal kunnen verkopen, stimuleer verkoop aan huis of verkooppunten langs de weg. Doe een proef met een lokale “Boerenmarkt” waar lokale en streekproducten zonder tussenkomst van groothandel samenkomen.

Het is belangrijk dat de gemeente over het niveau van groenonderhoud communiceert met omwonenden. Wij willen bewoners meer inbreng geven over het groen in hun buurt. Willen mensen hoogwaardig groen in hun buurt, dan vragen we in ruil daarvoor hun bijdrage bij het onderhoud van dit groen. Ze kunnen snippergroen van de gemeente adopteren. De gemeente faciliteert de bewoners waar nodig met materialen en kennis, en organiseert hiertoe een vast aanspreekpunt.

De gemeente kan buurtbudgetten beschikbaar stellen aan buurten en wijken ter bevordering van de leefbaarheid waarmee inwoners zelf werkzaamheden in hun buurt kunnen of laten uitvoeren. Een specifiek coördinator per dorp(en) is in dat verband belangrijk voor het onderhouden van goede contacten in deze tijden van schaalvergroting en een afstandelijke en anonieme overheid.

11. Duurzaamheid en voldoende energie

Een hoopvol perspectief betekent dat verduurzaming haalbaar, betaalbaar en praktisch is voor inwoners en ondernemers. CDA Tynaarlo stimuleert initiatieven die bijdragen aan een groene en klimaatbestendige leefomgeving, maar op een manier die het landschap, de economie en de gemeenschap respecteert.

We zetten in op waterinfiltratie in tuinen om overtollig regenwater op te vangen en zo wateroverlast te beperken. Ook kiezen we ervoor om zonnepanelen boven parkeerplaatsen te plaatsen in plaats van op landbouwgrond, zodat energieopwekking samengaat met behoud van productieve landbouw en het landschap.

Daarnaast is het verduurzamen van huurwoningen een belangrijk aandachtspunt. Isolatie, energiezuinige installaties en zonnepanelen dragen niet alleen bij aan een beter milieu, maar ook aan lagere energierekeningen voor huurders.

In een landelijke gemeente als Tynaarlo zijn warmtenetten te duur, wat nog extra telt omdat in Tynaarlo geen restwarmte uit zware industrie beschikbaar is. Dit betekent dat de woningen en gebouwen in Tynaarlo in een CO₂-vrije samenleving zullen moeten worden verwarmd met volledig elektrische warmtepompen en hybride exemplaren met groen gas, misschien in de toekomst ook waterstof. De voorkeursoptie is sterk afhankelijk van de specifieke situatie en regelgeving. Voor veel gebouwen is het nu nog niet te bepalen. Een belangrijke 'no-regret' stap voor beide opties is het verminderen van de warmtebehoefte van de woningen en andere gebouwen in Tynaarlo met isolatiemaatregelen.

Voor koopwoningen richten we ons onder andere op onze energiecoaches, voor huurwoningen maken we prestatieafspraken met coöperatie(s) en particuliere verhuurders en over de overige gebouwen gaan we in gesprek met de eigenaar om te zien wat nodig is.

Het CDA-Tynaarlo is zich terdege bewust dat de hoge energieprijzen, energiebelastingen en netwerkkosten grote gevolgen kunnen hebben voor de beurs van burgers en bedrijven. Door isolatie kunnen de energiekosten worden verminderd, maar dit zal niet altijd voldoende zijn. Daarom bieden we via subsidies ondersteuning voor huishoudens die het niet kunnen betalen.

Ook landelijke ontwikkelingen zoals kernenergie zijn belangrijk voor Tynaarlo: als deze op verantwoorde wijze worden ingezet, kunnen ze bijdragen aan een stabiele, duurzame energievoorziening en tegelijkertijd ruimte in het landschap besparen, bijvoorbeeld door minder druk op zonnenvelden en windparken. Zo ondersteunen we een energievoorziening die betrouwbaar, duurzaam en landschappelijk zorgvuldig is.

Door verduurzaming te koppelen aan praktische oplossingen in het dagelijks leven, aan lokaal eigenaarschap én aan slimme landelijke keuzes zoals kernenergie, ontstaat draagvlak bij inwoners en ondernemers, en wordt de energietransitie realistisch, betaalbaar en lokaal verankerd. Samen met het bedrijfsleven gaan we maatregelen treffen om te komen tot een circulair watersysteem (achtergrondinformatie: in veel gebieden is er vanaf 2030 een driegend tekort aan drinkwater. Door water her te gebruiken kunnen we wel 80-90% water besparen).

12. Betrokken bestuur in een eigen en herkenbare samenleving

Een hoopvol conservatief perspectief betekent dat politiek en bestuur dicht bij de mensen staan en vertrouwen uitstralen. CDA Tynaarlo gelooft dat de kracht van de gemeente niet alleen bij het gemeentehuis ligt, maar vooral in de inwoners, verenigingen, ondernemers en dorpsraden zelf.

Wij willen dat inwoners ervaren dat hun stem écht telt, dat hun ideeën en initiatieven worden gezien en dat ze de ruimte krijgen om zelf te handelen waar dat kan. Dit is geen vrijblijvende ruimte, maar een actieve samenwerking waarin de gemeente ondersteunt, faciliteert en samenwerkt met de samenleving.

Een energiek en betrokken en vooral dienstbaar bestuur stimuleert actieve participatie, saamhorigheid en innovatie. Dorpen en buurtschappen kunnen hun eigen kracht benutten om projecten tot leven te brengen, variërend van culturele evenementen en dorpsvernieuwing tot lokale duurzame initiatieven. Wanneer gemeente en samenleving samenwerken, ontstaan resultaten waar iedereen trots op kan zijn.

Wij tonen respect voor onze waarden en ons cultureel, religieus, agrarisch en historisch erfgoed, aan dialecten en streektaalen, en feesten van gemeenschappelijkheid, zoals Sinterklaas, Kerst, Carnaval, de Zuidlaardermarkt, en het Eelder Bloemencorso. En bij het CDA zullen onze Paasvuren altijd in veilige handen zijn.

In de maand van de streektaal wordt het lager- en middelbaar onderwijs een boek, bij voorkeur van een lokale schrijver, aangeboden. Ook dient in het onderwijs aandacht geschonken te worden aan de Drents en Groninger taal. Wij willen dat er een toekomstvisie komt van ons cultureel- en religieus erfgoed. Een door het Rijk gemaakte inschatting laat zien dat er de komende jaren tussen 30 en 80% van alle Nederlandse kerken leeg kan komen te staan. Om ons erfgoed voor de komende generaties bewaard en toegankelijk te houden willen we hiermee het keuzeproces van de eigenaars stimuleren en ondersteunen.

We investeren in het behoud van onze betekenisvolle en beeldbepalende monumenten. Behalve grotere restauraties ondersteunt de gemeente ook kleiner maar even waardevol cultuurhistorisch erfgoed, bijvoorbeeld door het verstrekken van kleine kredieten aan particulieren.

Ons Kompas

Met ons CDA-verhaal voor Tynaarlo staan wij midden in de samenleving. Dicht bij mensen. Het CDA gelooft in de kracht van de gemeenschap. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die u direct raken: rond leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. We bieden een hoopvol perspectief. We laten zien dat het anders kan. Anders en beter. Die verandering begint bij de keuzes die we zelf maken. Onze vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas. Deze waarden zijn de basis voor onze inzet voor Tynaarlo.

Omzien naar elkaar. Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

Een eerlijke, fatsoenlijke overheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en mensen zekerheid geeft. Het behoud van een sterke rechtsstaat is hierbij onmisbaar. De overheid is er om onrecht te bestrijden. Daarom worden we strijdbaar als minderheden worden gediscrimineerd, als er tussen regio's oneerlijk wordt geïnvesteerd of als mensen door de overheid van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Zorg voor de toekomst. We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. CDA'ers noemen dat rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities, die we hebben geërfd van de generaties voor ons. En het gaat over financiën. Wij gaan verantwoordelijk om met belastinggeld omdat we de volgende generatie niet met onze rekening mogen opzadelen.

Samen kunnen we meer. Iedereen in onze samenleving heeft een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het CDA noemt dat gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Mensen weten vaak zelf veel beter wat er nodig is in hun dorp of wijk. Dagelijks bouwen wij zo aan een fatsoenlijk Tynaarlo. U kunt op ons rekenen!